

Sygn. akt IV U 488/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2020r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	Sędzia Agnieszka Pasikowska
Protokolant	st. sekr. sąd. Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 grudnia 2020r. w S.

odwołania U. B.

od decyzji Dyrektora Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

z dnia (...) Nr (...)

w sprawie U. B.

przeciwko Dyrektorowi Zakładu Emerytalno-Rentowemu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji

o wysokość renty rodzinnej

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustala wysokość renty rodzinnej U. B. na dzień (...)w kwocie (...) zł brutto miesięcznie.

Sygn. akt IV U 488/19 **UZASADNIENIE**

Decyzją z (...) Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, działając na podstawie art. 24a w zw. z art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie otrzymanej z IPN informacji nr (...) z (...) od dnia (...) ponownie ustalił wysokość renty rodzinnej U. B. na kwotę (...) złotych brutto. Do decyzji załączono jako jej integralną część Informację IPN nr (...)z (...) o przebiegu służby męża ubezpieczonej R. B., z której to informacji wynika, że na podstawie art. 13a ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) na podstawie posiadanych akt osobowych ustalono, że mąż ubezpieczonej R. B. w okresie od (...) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b w/w ustawy (decyzja organu emerytalnego z (...). o ponownym ustaleniu wysokości renty rodzinnej wraz z informacją IPN nr (...) o przebiegu służby z (...) akt organu emerytalnego).

Odwołanie od w/w decyzji z (...)ustalającej od (...) wysokość renty rodzinnej po R. B., złożyła ubezpieczona U. B. zaskarżając ją w całości. Ubezpieczona zarzuciła powyższej decyzji:

1. naruszenie przepisu art. 2 Konstytucji RP polegające na arbitralnym obniżeniu przysługującego jej świadczenia, co narusza zasadę ochrony praw nabytych, zasadę niedziałania prawa wstecz, a także zasadę sprawiedliwości społecznej i zaufania obywatela do demokratycznego państwa prawa,
2. naruszenie przepisu art. 67 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP poprzez arbitralne obniżenie przysługującej jej renty rodzinnej w sposób pozbawiający ją niezbędnego zabezpieczenia społecznego,
3. naruszenie przepisu art. 30 oraz art. 47 Konstytucji RP w związku z art. 8 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z 4 listopada 1950r. poprzez bezpodstawne uznanie służby R. B. za służbę na rzecz totalitarnego państwa zrównując ją z bezprawnymi i naruszającymi prawa człowieka działaniami niektórych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL czym naruszono jej godność, a także cześć i dobre imię jej zmarłego męża,
4. naruszenie przepisu art. 32 ust. 1 w związku z art. 64 ust. 1 i 2 oraz art. 67 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności w zw. z art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności poprzez dyskryminujące, niczym nieuzasadnione ograniczenie wysokości renty rodzinnej przysługującej ubezpieczonej po mężu, w sytuacji, gdy swoje świadczenia zachowali w niezmienionej wysokości członkowie rodzin zmarłych funkcjonariuszy, którzy nie pełnili służby w okresie PRL,
5. naruszenie przepisu art. 45 ust. 1 w związku z art. 10 ust. 1 i 2 Konstytucji RP oraz art. 42 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 6 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności polegające na zastosowaniu wobec niej represji ekonomicznej bez wykazania winy R. B. i jego działań na rzecz aparatu represji PRL oraz poprzez zastąpienie przez władzę ustawodawczą władzy sądowniczej i odwrócenie zasady domniemania niewinności przez automatyczne uznanie wszystkich funkcjonariuszy będących w służbie w jednostkach wymienionych w art. 13a ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji (...) za winnych działań zasługujących na penalizację,
6. naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i 2 w związku z art. 67 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 71 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP w związku z art. 1 Protokołu nr 1 do Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności oraz art. 14 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności polegające na arbitralnym naruszeniu jej osobistych praw majątkowych i praw do poszanowania mienia, które dla wszystkich podlegają równej ochronie, na skutek nieproporcjonalnego naruszenia prawa do zabezpieczenia społecznego, co stanowi przejaw zastosowanej wobec niej nieuzasadnionej represji ekonomicznej.

Wskazując na powyższe ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie jej renty rodzinnej w dotychczasowej wysokości, tj. w kwocie (...) złotych miesięcznie oraz zasądzenie kosztów postępowania według norm przypisanych (odwołanie (...) akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy – Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od ubezpieczonej kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu stanowiska organ emerytalny wskazał, że zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 24a ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin oraz na podstawie uzyskanej z Instytutu Pamięi Narodowej informacji z (...) o przebiegu służby R. B., z której wynika, że R. B. w okresie od(...) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art.13b powyższej ustawy. Wydając zaskarżoną decyzję organ rentowy nie popełnił zatem żadnego błędu. Wydał ją na podstawie zgromadzonych dokumentów i działając w oparciu o obowiązujące przepisy rangi ustawowej (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.15-17 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczona U. B. jest wdową po R. B.. Ubezpieczona uprawniona jest do renty rodzinnej po mężu – byłym funkcjonariuszu Policji w trybie przepisów ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną).

Decyzją z (...)o waloryzacji renty, organ emerytalny, tj. Dyrektor Zakładu Emerytalno-Rentowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, ustalił że od(...)wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej wynosi (...) złotych brutto miesięcznie (decyzja z (...)o waloryzacji renty rodzinnej k.223 akt organu emerytalnego).

W dniu (...) organ emerytalny wydał zaskarżoną decyzję, w której na nowo ustalił wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej poczynając od (...) Przedmiotowa decyzja wydana została na podstawie art. 24a w związku z art. 32 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy emerytalnej oraz na podstawie informacji IPN nr (...)z której wynika, że R. B. w okresie od (...) pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b w/w ustawy emerytalnej. W oparciu o powyższe dane od(...) organ emerytalny obniżył wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej z kwoty (...) złotych (po waloryzacji od (...).) do kwoty(...)złotych brutto miesięcznie. Zgodnie z pkt 1 zaskarżonej decyzji nowa wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej ustalona została w ten sposób, że najpierw ustalono, iż wysokość emerytury zmarłego R. B. - z uwzględnieniem służby na rzecz totalitarnego państwa - wynosi(...)złotych, przy czym z uwagi na to, że w/w świadczenie jest wyższe od przeciętnej emerytury, jego wysokość obniżona została do kwoty 1 913,07 złotych, a następnie wskazano, że wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej obliczona jako 85% świadczenia zmarłego wynosi(...)złotych brutto miesięcznie (zaskarżona decyzja z (...)o ponownym ustaleniu wysokości renty rodzinnej ubezpieczonej(...) akt organu emerytalnego).

Podstawa obniżenia renty rodzinnej po funkcjonariuszu Milicji Obywatelskiej (i funkcjonariuszach innych służb) wynika z nowelizacji od 1 października 2017r. w/w ustawy emerytalnej i wprowadzenia do niej art. 13b, w którym wskazano na służbę na rzecz totalitarnego państwa przypadającą w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. pełnioną w wymienionych enumeratywnie instytucjach i formacjach i dalej wprowadzenia art. 15c i art. 22a, w których wskazano mechanizm obniżenia wysokości odpowiednio emerytury i renty inwalidzkiej oraz art. 24a ustawy, w którym wskazano mechanizm obniżenia renty rodzinnej w przypadku ustalenia, że dana osoba – emeryt lub rencista oraz osoba, po której przysługuje prawo do renty rodzinnej, pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa. W przypadku R. B. – jak już wskazano – Instytut Pamięci Narodowej w informacji nr (...)sporządzonej w dniu (...)ustalił, że wymieniony pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w rozumieniu art. 13b ustawy emerytalnej w okresie od (...)do (...) (informacja IPN nr (...) wraz z załącznikiem w postaci przebiegu służby R. B. k.235-236 akt organu emerytalnego).

Z dniem od (...) R. B. rozpoczął służbę w Komendzie Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w S. w wydziale d/ w z przestępczością gospodarczą na stanowisku milicjanta. Od (...) został przeniesiony na stanowisko młodszego inspektora, a od(...)na stanowisko inspektora w ramach tego samego wydziału. Z dniem (...) R. B. rozpoczął studia stacjonarne w Wyższej Szkole Oficerskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w L., a od(...)kontynuował je w trybie zaocznym. Od (...) R. B. kontynuując w/w studia pełnił służbę w wydziale ochrony przemysłu Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w S. (informacja o przebiegu służby R. B. k.69 akt sprawy, akta osobowe R. B. jako funkcjonariusza MO na płycie w kopercie na k.28 i 70 akt sprawy, zeznania U. B. k.73-73v akt organu emerytalnego).

W późniejszym okresie R. B. został pozytywnie zweryfikowany do służby w Policji, którą pełnił do (...) wydziale policji kryminalnej w Komendzie Miejskiej Policji w S. (informacja Instytutu Pamięci Narodowej z (...)wraz z wykazem przebiegu służby R. B. od (...)do(...)k.235-236 akt organu emerytalnego).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonej U. B. okazało się uzasadnione i skutkowało zmianą decyzji z (...)o ponownym ustaleniu wysokości renty rodzinnej przysługującej ubezpieczonej po R. B. od(...) poprzez ustalenie wysokości tego świadczenia

z pominięciem regulacji art. 24a ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin. Tak ustalona wysokość renty rodzinnej na dzień (...)wynosi(...) złotych brutto miesięcznie. Jest to wysokość renty ustalona od (...) na mocy decyzji organu emerytalnego z (...) o waloryzacji renty rodzinnej (vide: decyzja z 27 lutego 2017r. o waloryzacji renty rodzinnej k.223 akt rentowych i zaskarżona decyzja z (...)o ponownym ustaleniu wysokości renty rodzinnej k.238 akt rentowych).

Jak już wskazano zaskarżona decyzja z (...)o ponownym ustaleniu wysokości renty rodzinnej ubezpieczonej wydana została w oparciu o regulację art. 24a ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (zwanej dalej ustawą emerytalną) wprowadzoną do tejże ustawy na mocy ustawy nowelizującej z 16 grudnia 2016r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) Dz.U. z 2016r., poz. 2270. Wskazany przepis art. 24a ustawy emerytalnej w ust. 1 przewiduje, że w przypadku renty rodzinnej przysługującej po osobie, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, i która pozostawała w służbie przed dniem 2 stycznia 1999r., renta rodzinna przysługuje na zasadach określonych w art. 24, z zastrzeżeniem, iż wysokość renty rodzinnej ustala się na podstawie świadczenia, które przysługiwało lub przysługiwałoby zmarłemu, z uwzględnieniem przepisów art. 15c lub art. 22a. W ustępie 2 przepisu art. 24a przewidziano natomiast, że wysokość renty rodzinnej, ustalonej zgodnie z ust. 1 nie może być wyższa niż miesięczna kwota przeciętnej renty rodzinnej wypłaconej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustalonej przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Z kolei w ustępie 3 art. 24a wskazano, iż w celu ustalenia wysokości renty rodzinnej, zgodnie z ust. 1 i 2, organ emerytalny występuje do Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o sporządzenie informacji, o której mowa w art. 13a ust. 1, a zatem informacji o przebiegu służby określonego funkcjonariusza na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b. Przepis art. 13b, do którego odwołuje się powyższa regulacja również został wprowadzony do ustawy emerytalnej na mocy ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2016r. W przepisie tym ustawodawca wskazał, że za służbę na rzecz totalitarnego państwa uznaje się służbę pełnioną w okresie od 22 lipca 1944r. do 31 lipca 1990r. w enumeratywnie wymienionych cywilnych i wojskowych instytucjach i formacjach:

- 1) Resort Bezpieczeństwa Publicznego Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego,
- 2) Ministerstwo Bezpieczeństwa Publicznego,
- 3) Komitet do Spraw Bezpieczeństwa Publicznego,
- 4) jednostki organizacyjne podległe organom, o których mowa w pkt 1-3, a w szczególności jednostki Milicji Obywatelskiej w okresie od dnia 14 grudnia 1954r.

Przyjmując powyższe regulacje oraz informację Instytutu Pamięi Narodowej udzieloną w trybie art. 13a ust. 1 ustawy emerytalnej, zgodnie z którą R. B. pełnił służbę na rzecz totalitarnego państwa w okresie od (...) do (...) i ze służby tej zwolniony został przed dniem (...), organ emerytalny od (...)ustalił wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej po R. B. w wysokości (...) złotych brutto miesięcznie, tj. obniżając jej wysokość w porównaniu do stanu sprzed (...) – do (...)wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej wynosiła (...) złotych brutto miesięcznie. Wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej od (...) ustalona została – jak wskazano wyżej – wg reguł określonych w dodanym do ustawy emerytalnej art. 24a ust. 1 i ust. 2, a zatem w pierwszej kolejności organ emerytalny na podstawie art. 15c ust. 1 i 3 ustawy emerytalnej - do którego odsyła art. 24 ust. 1 ustawy - na nowo ustalił wysokość emerytury R. B. w ten sposób, że obliczył ją jako 0% podstawy wymiaru za każdy rok służby na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b, a zatem z pominięciem 2 lat i 5 miesięcy służby przypadającej na czas od (...)oraz jako 2,6% podstawy wymiaru za każdy kolejny rok służby lub okresów równorzędnych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 1, 1a oraz 2-4 ustawy, co dało kwotę (...) złotych, a następnie ograniczył wysokość tak obliczonej emerytury zmarłego R. B. do kwoty (...) złotych

(52,87% z kwoty (...)złotych). Następnie, przyjmując, że wysokość renty rodzinnej dla 1 osoby uprawnionej wynosi 85% świadczenia zmarłego, organ emerytalny ustalił, że wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej po R. B. wynosi (...) złotych (vide: zaskarżona decyzja z (...)k.238 akt rentowych).

Analizując okoliczności sprawy Sąd Okręgowy stwierdził, że uzasadniony jest zarzut ubezpieczonej, iż zastosowany przez organ rentowy przepis art. 24a ustawy emerytalnej, na mocy którego organ rentowy obniżył wysokość świadczenia ubezpieczonej (analogicznie dotyczy to przepisu art. 15c tejże ustawy stanowiącego podstawę obniżenia emerytury zmarłego R. B. w ramach procedury obniżenia renty rodzinnej ubezpieczonej) stoi w kolizji z zasadą wyrażoną w art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. Zgodnie z art. 2 Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej. W tej ogólnie sformułowanej zasadzie zawierają się fundamentalne dla demokratycznego państwa prawne zasady – zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, zasada ochrony prawa nabytych, jak również zasada sprawiedliwości społecznej. Zasada ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego określana jest również zasadą lojalności państwa względem obywateli, w myśl której państwo ma obowiązek tak stanowić i stosować prawo, aby obywatel mógł układać swoje sprawy w zaufaniu, że nie naraża się na skutki prawne, których nie mógł przewidzieć w momencie podejmowania określonych decyzji lub działań. W ocenie Sądu w okolicznościach przedmiotowej sprawy zastosowane przez organ emerytalny przepisy ustawy emerytalnej, na mocy których od 1 października 2017r. doszło do obniżenia świadczenia rentowego ubezpieczonej, naruszają zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W przekonaniu Sądu wniosek taki jest uzasadniony w świetle tego, że nowelizując na mocy w/w ustawy z 16 grudnia 2016r., ustawę emerytalną i wprowadzając do niej przepisy art. 15c i art. 24a przewidujące obniżenie świadczenia rentowego ubezpieczonej - a uprzednio, w ramach operacji obniżenia świadczenia rentowego ubezpieczonej, ponowne ustalenie wysokości emerytury R. B. poprzez pominięcie w obliczeniu tej emerytury okresu służby uznanej za okres służby na rzecz państwa totalitarnego w rozumieniu art. 13b ustawy emerytalnej – ustawodawca dał podstawy do ingerencji w uprawnienie rentowe ubezpieczonej w oparciu o przesłankę służby na rzecz państwa totalitarnego, która to przesłanka biorąc pod uwagę sposób redakcji art. 13b ustawy emerytalnej jest wypełniona przez fakt pełnienia służby w określonej ustawowo formacji w określonym ustawowo czasie. Poza ustawowymi ramami przesłanki służby na rzecz totalitarnego państwa jako przesłanki obniżenia świadczeń emerytalno-rentowych, ustawodawca pozostawił faktyczne okoliczności pełnienia służby przez funkcjonariusza określonej formacji, w tym okoliczności związane z indywidualnymi czynami tegoż funkcjonariusza, w szczególności w kontekście ich zgodności z przepisami prawa. W ocenie Sądu należy zgodzić się z ubezpieczoną, że tego rodzaju regulacja ustawy art. 24a w związku z art. 15c ustawy emerytalnej jako podstawa obniżenia świadczenia rentowego ubezpieczonej, narusza zasadę ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa. W ocenie Sądu należy zgodzić się z poglądem Trybunału Konstytucyjnego wyrażonym w wyroku z 24 lutego 2010r. sygn. akt K 6/09 (OTK-A 2010/2/15), w którym - odnosząc się uchylonej obecnie regulacji art. 15b ustawy emerytalnej, wprowadzonej na mocy nowelizacji tejże ustawy z 23 stycznia 2009r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym (...) - Dz.U. z 2009r., nr 24, poz.145, przewidującej po raz pierwszy obniżenie świadczeń emerytalnych funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL - Trybunał wskazał, że jeżeli przemawiają za tym określone zasady, normy lub wartości konstytucyjne, możliwe jest obniżenie świadczeń emerytalnych (to pierwsze obniżenie świadczeń nie dotyczyło rent, w tym rent rodzinnych). Trybunał Konstytucyjny wskazał wówczas, że uprzywilejowane prawa emerytalne funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa Polski Ludowej zostały przez nich nabyte niegodziwie, gdyż ówczesne instytucje i organy państwa systemowo naruszały przyrodzone prawa człowieka i rządy prawa. W ocenie Sądu poza sporem jest, że organy bezpieczeństwa PRL pełniły w rzeczywistości funkcję policji politycznej i stosowały metody działania naruszające przyrodzone prawa człowieka. Jednakże ogólna negatywna ocena instytucji i organów władzy PRL nie powinna być automatycznie przenoszona na ocenę sytuacji jednostki w kontekście jej uprawnień emerytalnych, czy rentowych, również w kontekście wysokości tych świadczeń. Brak uwzględnienia sytuacji konkretnego świadczeniobiorcy wskazuje – jak trafnie zauważyła ubezpieczona - na uznanie wszystkich funkcjonariuszy organów bezpieczeństwa PRL za winnych czynów mających uzasadniać zastosowanie wobec nich środków represyjnych, gdyż za taki środek należy uznać obniżenie świadczeń z zaopatrzenia emerytalnego. Kryterium „służby na rzecz totalitarnego państwa” określone w art. 13b ust. 1 ustawy z 18 lutego 1994r. o zaopatrzeniu emerytalnym Policji (...) powinno być oceniane na podstawie wszystkich okoliczności

sprawy, w tym także na podstawie indywidualnych czynów i ich weryfikacji pod kątem naruszenia podstawowych praw i wolności człowieka (uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16 września 2020r. w sprawie III UZP 1/20). Zgromadzony w rozpoznawanej sprawie materiał dowodowy w okresie uznanym przez IPN za okres służby ubezpieczonego na rzecz totalitarnego państwa, tj. od (...) nie daje podstaw do stwierdzenia, że w okresie tym ubezpieczony dopuszczał się zachowań, które zasługiwały na penalizację. Bez wątplenia R. B. w okresie służby w Milicji Obywatelskiej nie wykonywał zadań związanych ze zwalczaniem organizacji niepodległościowych i osób działających na rzecz suwerenności i niepodległości Rzeczypospolitej Polskiej. Z akt osobowych R. B. wynika, że w okresie od (...) do(...). R. B. był studentem(...) stacjonarnych studiów licencjackich w Wyższej Szkole Oficerskiej MSW w L.. Od (...) R. B. kontynuował w/w studia zaocznie pełnił służbę w wydziale ochrony przemysłu Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w S. (vide: ustalenia faktyczne).

W okolicznościach sprawy na podkreślenie zasługuje również fakt, że w przypadku renty rodzinnej obniżenie świadczenia nie dotyczy osoby, która pełniła służbę na rzecz totalitarnego państwa, o której mowa w art. 13b ustawy emerytalnej, ale osoby bliskiej uprawnionej do świadczenia rentowego po tej osobie. Jakkolwiek renta rodzinna jest świadczeniem pochodnym od emerytury lub renty przysługującej byłemu funkcjonariuszowi, to w przekonaniu Sądu nie jest równa pozycja osób – świadczeniobiorców uprawnionych do renty rodzinnej w porównaniu do sytuacji emerytów i rencistów w osobach byłych funkcjonariuszy, jeśli chodzi o regulację zawartą w art. 24a ust. 4 ustawy emerytalnej, w której ustawodawca przewidział możliwość odstąpienia od zastosowania mechanizmu obniżenia renty rodzinnej w przypadku udowodnienia przez osobę uprawnioną do renty rodzinnej, że inna osoba, tj. osoba pełniąca służbę na rzecz totalitarnego państwa, przed 1990r., bez wiedzy przełożonych podjęła współpracę i czynnie wspierała osoby lub organizacje działające na rzecz niepodległości Państwa Polskiego. W art. 15c ust. 5 i art. 22a ust. 5 ustawy emerytalnej ustawodawca przewidział tożsame rozwiązania dotyczące odstąpienia od zastosowania regulacji o obniżeniu świadczenia, ale ich adresatem jest bezpośrednio osoba emeryta lub rencisty, która w trakcie pełnienia służby podejmowała działania, które obecnie dają podstawę do odstąpienia od zastosowania przepisów o obniżeniu świadczenia. Niewątpliwie koniecznym warunkiem skorzystania z tego prawa i skutecznej obrony jest pozostawanie funkcjonariusza przy życiu w chwili toczącego się postępowania. Natomiast w niniejszej sprawie doszło do obniżenia renty rodzinnej po zmarłym funkcjonariuszu w związku z tego służbą w organach bezpieczeństwa państwa. R. B. nie żyje i nie może w żaden sposób skorzystać z możliwości udowodnienia, że działał na rzecz niepodległości Państwa Polskiego, co stanowi jedyną możliwość doliczenia jej w pełnym wymiarze za okres służby w organach bezpieczeństwa państwa.

Na marginesie wskazać należy, że wprowadzając w art. 15c ust. 1 ustawy emerytalnej uregulowanie o ponownym obliczeniu wysokości policyjnej renty rodzinnej ubezpieczonej, której świadczenie jest pochodną świadczenia, które przysługiwałoby jej mężowi, z pominięciem okresu służby R. B. od(...)w wymiarze(...) ustawodawca uregulował sytuację ubezpieczonej w sposób gorszy od emeryta (funkcjonariusza) skazanego prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych i w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub osobistej. Taki skazany funkcjonariusz traci w myśl art. 10 ust. 2 ustawy emerytalnej prawo do zaopatrzenia emerytalnego na podstawie ustawy, ale jednocześnie w myśl art. 10 ust. 4 ustawy emerytalnej nabywa prawo do świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia emerytalnego i rentowych (uwzględniających całość okresów służby danego funkcjonariusza), jeżeli spełnia warunki określone w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Taki stan prawny prowadzi do wniosku, że regulacja art. 15c ustawy emerytalnej kształtuje sytuację ubezpieczonego w zakresie prawa do zaopatrzenia emerytalnego gorzej od emeryta skazanego prawomocnym wyrokiem karnym za przestępstwo popełnione w związku z wykonywaniem czynności służbowych, dlatego uprawniona jest ocena, że powyższa regulacja stoi w kolizji z przepisem art. 32 ust. 1 Konstytucji statuującym zasadę równości wszystkich wobec prawa i prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności wskazujące na brak zgodności regulacji art. 24a ustawy emerytalnej ze wskazanymi wyżej przepisami Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, Sąd odmówił zastosowania w/w przepisu art. 24a ustawy emerytalnej w odniesieniu do ubezpieczonej i na skutek odwołania ubezpieczonej od decyzji z 29 czerwca 2017r. o ponownym ustaleniu wysokości renty rodzinnej, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję

i ustalił wysokość renty rodzinnej ubezpieczonej na dzień (...)w kwocie obowiązującej przed tą zmianą ,tj. w wysokości (...) złotych brutto miesięcznie.